НЕ МОЖНА ЇМ ВІРИТИ.

Руан, Кве.

Тяжке життя кожного робітника, бо не тільки його визискує ведика буржуазія, але й ріжні насікомці. Не маючи праці, я подався в мандрівку за працею на північнім Онтеріо. Прибув до Кірклєнд Лейк з тою думкою, що там є золоті майни, то може вдасться й мені найти там працю, та хоть троха "обзолотитися". Але, коли я почав ходити на офіс питати за роботою, то все діставав однаку відповідь — Нема місця. За той час деякі діставали роботу і мене це заставляло думати, що такого, що мені нема роботи, а другим є. По довшім розслідженню я довідався, що тут дістанеш роботу, але як за неї заплатиш, а що я не хотів купувати собі муки на руки, то мусів податися дальше у мандрівку за пошукуваннями праці.

По девяти мандрівці заїхав я до Руєн, Кве., і звідти записався до ліса. Офісник сказав мені, що платня від $40.00 до $50.00 на місяць і що буду робити не в компанії, але в компанії трактора, який перобрав в компанії рубать ліс. Кемпа, каже, від залізниці всего 12 миль. Так я й поїхав.

Тому, що до ліса треба їхати через озеро боотом, то їхав я цілий день, доки прибув на другий бік озера. Там повсідали всі робітники і між ними я, та почали допитуватися, де будемо робити. Нам сказали, що на другій кемпі віднсі чотири милі. За пару день прибув по нас наш власник і забрав зі собою. Так ми йшли півтора дня до кемпи. В кемпі зимно, нема ні ліжка, ні чим вкритися, харчі такі погані, що й ходити від них не можна, не то щоб робити. Але зайшли без цента так далеко в добрі, то мусимо приймати те, що є. На другий день дає нам покручені пили і наказує, що ми маємо напилити по 150 ногів на день, то він нам заплатить по $35.00 в місяць, а як менше напилимо, то тільки $30.00 на місяць. По казуємо йому контракт, що ми дістали з офісу по $40.00 і $50.00 в місяць, а він сміється і навіть слухати того не хоче. Все одно поробили ми по три дні і побачили, що з того нічого не вийде, бо наробимося, а користи для нас не буде ніякої, й ми покинули роботу, а самі на ніхоту йшли пять день голодні, доки добилися до залізної дороги.

Задумав я це подати до нашого робітничого часопису, як пересторогу другим робітникам, що як будуть в Руан, Кве., і схочуть писатися до ліса, то щоби не вірили офісникови, що кемпа від залізниці 12 миль, а то оказалося, що є яких 60 миль. До того всього умовини праці нелюдські в тих лісових кемпах, й хоч на офісі обіцяє одну платню, в лісі платять другу і так кожний хоче використати робітника. Такий обман працюючих треба викривати перед робітниками та демаскувати всяких здирщиків, а щоби краще розбиратися в цих махінаціях то кожний робітник повинен читати свій робітничий часопис, яким для українських робітників є "Українські Робітничі Вісти".

С. Л.

ДАВАЙТЕ ПРИМІР ДІЛОМ.

Ошава, Онт.

Будьмо примірними не тільки словами, але й ділом та організаційною працею. Наша організація ТУРФДім існує вже 11 років і за той час ми повинні, здається, навчитися розбирати всякі справи критично. Так воно виглядає на перший погляд, але так не є, коли придивитися тому всему близше. Бо хоч маємо за собою 11 років організаційного стажу, то всі навчилися користувати теорію до практики.

Коли почуєш слова деяких товаришів, або прочитаєш гарнії дописі в наших робітничих газетах, то ставш на час гордим, що в нашій організації виробилися такі дібні товариші. Але часом приходиться розчарувати, коли побачиш його діла. Правда, що це рідкість в нашій організації, але, на жаль, є такі і тому треба на це звернути увагу, та повести конструктивну критику супроти таких товаришів, щоби вони перше зрозуміли своє власне життя і поводження, а потім бралися вчити других, менше свідомих.

Ми живемо тепер в такім періоді розвитку робітничого руху, що за найменшу помилку арешту передовим товаришам, менш свідомі товариші зневіряються в нього, згасом починають відноситися пасивно і до організації, що приносить шкоду всім працюючим, тому нам треба себе краще дисциплінувати.

Товариш, який по волі чи по неволі вправляється в організації на передовий пост, мусить провірити перше себе самого і мусить бути взірцевим для менш свідомих робітників, бо тільки тоді він дістає для себе більше поперття і поваги, а також і організація тоді розвивається краще.

Ми мусимо бути примірними під кожним зглядом не тільки в Українськім Робітничім Домі серед членства і на сторінках "У.Р.В.", але всюди, де ми тільки стрічаємося з неорганізованими робітниками. Передовий товариш в організації повинен зрозуміти, що добрими ділами він поширює, будує робітничу організацію, а злими шкодить їй, а той розбиває. Тож будьмо примірними — не говорім на вітер, не пишім, щоб тільки писалось, а проводім слова в діла.

М. Г. робітник.

РІК МОГО ПОБУТУ В КАНАДІ.

Флендерс, Онт.

Минув рік, як я приїхав до Канади, міркуючи поправити свою долю. Та вже я переконався, що й тут немає гарнуду. Літом працював я по усяких гешефтах, щоб заробити дещо, а зимою забрів у лісові кемпи, щоб сяк-так вижити. Та гірке й незавидне життя тих лісових робітників. Працюють від ночі до ночі за отих 90 центів денно в гнилій й холоді. А найгірше те, що самі робітники налазять один на одного, доносять усе боссові, який будь-заяко зараз квітує робітників.

Сніги великі, шаруга випадає очі робітникам, а тут ще й боссгонить нами, як твариною. Босс отой має ще свого допомагача, що за батлину самогону купив собі ласку в босса. Й саме той допомагач чи не найбільше видає на робітників. Навіть одеські не дає просушити білі печі вечером, усе грозить скінченням з роботи.

Один робітник на ймення Гарі різав ще з одним дерево через два місяці. Хотів заробити, щоб хоч дещо післати своїй рідні вдома. Та отой продажний підбосок завзявся на того робітника й пішов до боса, наговорив на нього, так що бос його відправив від роботи.

Та я гадаю, що воно залежить від самих робітників. Коли-б ми були зорганізовані в індустріяльну унію, тоді-б не тільки усякі підбаски, але й самі бос та лісовласники мусіли мовчати. Самі зорганізовані робітники заставили-б їх до цього.

Н. С., В. П.

Одинацятий Всекраєвий З'їзд Т-ва Український Робітничо-Фармерський Дім

ВІДБУДЕТЬСЯ В ДНЯХ 11., 12., 13. І 14. ЛОТОГО 1930 РОКУ В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ У ВІННІПЕГУ НА РОЗІ ВУЛИЦЬ ПРИЧАРД І МЕКГРЕГОР.

Конференції Жіночої Секції і Секції Молоді ТУРФДім відбудуться 10. лютого 1930 року в Українськім Робітничім Домі у Вінніпегу.

Цим повідомляється всі відділи й товариства Товариства Українських Робітничо-Фармерський Дім в Канаді, що Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім на спільному засіданню з Центральним Комітетом Жіночої Секції у вівторок, 12. листопада 1929 року ухвалив, що Одинацятий З'їзд ТУРФДім відбудеться в днях 11., 12. 13. і 14. лютого у Вінніпегу в салі Українського Робітничого Дому на розі вулиць Причард і МекГрегор, а Конференції Жіночої Секції і Секції Молоді відбудуться 10. лютого, тобто днем скорше.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ.

1. Відкриття з'їзду.
2. Вибір верифікаційної комісії й провірення уповноважень делегатів.
3. Звіт комісії й вибір президії з'їзду.
4. Звіти: ЦВК., ЦК. Жіноцкій й Секції Молоді ТУРФДім.
5. Вибір комісій: контрольної, організаційної, освітньої, пресової, культурно-мистецької, статутової, резолюційної і скарг та просьб.
6. Доклади й дискусії над ними:
   а) **організаційна діяльність** ТУРФДім і його секцій серед українського робітництва й фармерства в Канаді, кооперативи, книгарні, інфомаційні бюра, та допомога іміґрантам, спорт і інше;
   б) **освітня діяльність** ТУРФДім — Учительські курси, освітні курси, на місцях, дитячі школи, Бурса в Едмонтоні, бібліотеки, освітний фонд, звязки з освітніми інституціями на українських землях;
   в) **матеріяльний та ідеольогічний стан нашої преси,** обслуговання нею наших організацій та українського трудового населення Канади;
   г) **культурно-мистецька діяльність** — драмгуртки, хори, мандолінові та инші орхестри;
   ґ) **маєтково-фінансовий стан** Українських Робітничих і Фармерських Домів в Канаді, всіх відділів і товариств, справа сплати довгів на будинках, а зокрема довгу на будинку друкарні й школи у Вінніпегу, будування нових будинків, ассекурація будинків ТУРФДім;
   д) **положення на землях Західньої України** та стан української еміґрації як в Америці, так і в Европі (справа Всекраєвого з'їзду організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції, що живуть поза межами Радянської Україні);
   е) **перегляження й виправлення статута** та евентуальні поправки а той додатки до него;
   є) **відношення ТУРФДім** до братніх робітничих та фармерських організацій, привіти, протести й всякі непередбачені порушені на з'їзді справи;
   ж) **розглянення й предложення** для вирішення евентуальних скарг та зажалень від поодиноких відділів або членів.
7. Засідання комісії для обговорення всіх предложень і пропозицій.
8. Звіти й предложення комісій, дискусії над ними й ухвали.
9. Вибір Центрального Виконавчого Комітету й Контрольної Комісії ТУРФДім та Центральних Комітетів Жіночої Секції і Секції Молоді.
10. Закриття з'їзду.

ПОЯСНЕННЯ ДО ПРОГРАМИ.

1. Як минулого, так і цього року ЦВК ТУРФДім не поставив в програму з'їзду звітів делегатів від всіх відділів. Звіти про стан відділів всі секретарі повинні вчасно прислати до ЦВК ТУРФДім, ЦВК їх надрукує й кожний делегат матиме їх перед собою. Однак кожний делегат повинен бути приготований забрати слово в дискусії над докладами і в тій дискусії дати звіт про успіхи чи недостачі своєї організації та про їх причини, про умовини праці на місця й тут же скласти свої пропозиції чи зауваження до докладів.

2. Доклади поділили ми після галузів діяльности і тому в кожному з них докладчик вичерпуюче обговорить кожну галузь організаційної, освітньої, маєтково-фінансової, пресової, культурно-мистецької діяльности цілого ТУРФДім і його секцій, а після закінчення докладу й дискусії над ним доклад разом з пропозиціями буде переданий у відповідну комісію для розглянення.

3. Комісії будуть вибрані перед докладами, щоб вони могли пильно прислухуватися до него та до дискусії над ним, а це улекшить їм потім працю над виготовленням резолюцій, як також дасть їм можливість працювати над резолюціями зараз по докладі чи в такий час, який буде для них відповідний, або призначений.

4. Всі відділи й товариства на місцях повинні широко обговорити цю програму точка за точкою, як в зарядах так і на зборах членства, виробити до них свої пропозиції на письмі й вчасно заслати їх на руки ЦВК ТУРФДім — щоб ЦВК мав їх місяць перед з'їздом — щоб він мав спромогу їх розглянути, роспреділити по всіх галузях і на їх підставі виробити доклади та пропозиції до з'їзду.

5. Всі пропозиції по кожній галузі, так, як поділені на доклади, мають бути написані на окремих картках паперу, щоб їх потім не ростинати ножицями й не носитися з ними по комісіях. (Ті товариші, які були вже на наших з'їздах і знають як це треба робити, повинні допомогти своїми порадами на місцях, як треба виготовляти резолюції.)

6. Якщо є якісь поправки чи додатки до програми, то вони повинні бути вчасно прислані на руки ЦВК ТУРФДім, щоб можна було не тільки їх включити до програми, але щоб докладчик по даному питанню мав змогу з ними обзнайомитися та обговорити у своєму докладі.

З товариським привітом,

За Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім

Т. Пилипас, голова. **М. Шатульський, секр.**

ГОЛОС ВОПІЮЩИХ В ПУСТИНІ.

Содбори, Онт.

Сталося це так: сиджу собі в хаті і щось читаю, приходить до мене один мій приятель. Поздоровкались.

Певно, каже, здивуєтеся, що до вас повернув?

Та трохи дивно, кажу, бо ви ніколи до мене не повертаєте. Єго! Коли-б ви, каже, знали, що сталось нині в церкві, то плакали-б і сміялись. Має бути щось цікавого, коли й вас викребуло проти шерсти. Ту ще й яке цікаве, каже.

Отже слухайте: зайшли в нашій парафії деякі непорозуміння відносно довгів, та порядків до епископа, щоб якось нам помігзапровадити мир і порядок в нашій чесній парафії.

Лист був зареґістрований з відворотнім рецепісом, отже нема сумніву, що його епископ й отримав.

Четвертого грудня приїхал і преосвященний. А ми, як чесні, та бого-бійні люди, зійшлися численно, щоб отримати епископське благословення, та при тій нагоді піднести чолобитне на нашого пароха. Та не так воно вийшло, як ми сподівались. Бо наш єгомость показався далеко спритнійший, ніж ми думали. Бо, по службі божій і епископськім благословенні, не дав нам часу й слівця промовити до преосвященного, а хутенько запросив епископа, пароха з Монтреалу й найголовнішого і "найінтелігентнішого" патріота у Содбори, який отверто себе вечічає чамом єгомосця, на гербату до одної родини.

Дальше: сидимо ми в салі церковній та чекаємо на преосвященного. Нараз виходить поліція. Де хто з переляку втік, а де хто запитав поліцію, того вона хоче. Нам відповідають, що їх прислав єгомость для привернення порядку, якого ніхто до цего часу не нарушав, хиба, що хотіли просити епископа, щоб вирівняв непорядки, яких наробив місцевий єгомость.

Почали ми розходитись, а уже на вулиці побачили двох священників і думали, що один з них єпископ, тай почали вертати назад до церкви, але, приглянувшись близше, побачили, що то пароха. Тут місцевий єгомость, дав знак поліції, щоб зернула назад йому на поміч. Почулись голоси з товпи: "Вертаймось до церкви та обговоримо справу". Инші знову казали: "Ходім до дому, він не варта, щоб з ним говорити". І так ми розійшлися, не скориставши нічого з присутности епископа.

Пчолка.

РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКА КНИГАРНЯ У ВІННІПЕГУ

цим повідомляє всіх своїх покупців, які між иншим звертаються до неї за катальогом книжок, що цей катальог зараз друкується і буде готовий до висилки при кінці цего місяця. Всі передплатники нашої преси отримають наш катальог, а хто ще не є передплатником нашої преси, а бажав би отримати катальог, нехай сейчас напише до книгарні, щоби його імя поставити на лісту тих, яким треба буде вислати.

УКРАЇНСЬКІ УГРУПУВАННЯ У ФОРТ ВИЛ'ЯМ.

Форт Вил'ям, Онт.

Я думаю що вже перед часом пишеся в часописах, а навіть свого часу і в "У.Р.В.", що Форт Вил'ям славиться тим, що тут є найбільші зміни збіжжя на цілу Канаду.

Коли людина прочитає оте, то подумає, що тут повинен бути добробут на цілу Канаду. Та так воно не є. Помимо того, що тут зсипається найбільше збіжжя, тут панує таке безробіття, якого Форт Вил'ям ще не знав.

Цього року тут відправлено з роботи тих людей, які працювали по 10 років на залізній дорозі. З елевейторів відправлено таксамо людей, які працювали стало через 3 — 4 роки. Одним словом, раціоналізація і спід ан системи увійшли тут в життя і сотки людей, які працювали минулого року, опинились без праці.

В наслідок цього безробіття багато людей виїхало в світ за очі шукати праці, а бігають день в день міряють місто і фабрики та заглядають, чи декого не відправлено з роботи або чи де хто не вмер, щоб стати на його місце до роботи, щоб заробити на кусок хліба.

Ось так загальниково виглядає сьогодня "добробут" у Форт Вил'ям.

Та нам, українським робітникам, треба заглянути між українських поселенців, бо цікаво придивитися, як вони живуть. Як всюди в більших містах, так і тут, до якогось часу грає немалу ролю церква. Помимо того, що отці повинні бути 100% побожні, то один місцевий єгомость за ріжні спекуляції ставав перед судом, був покараний судом і тим постуком довів, що половина парафіян збунтувалася та відорвалася від церкви і тепер льокується в окремім приміщенню. Не думайте, що ці люди вже не ходять до церкви або не годують далі свого отчика. Ні вони роблять те саме, що робили, тільки мають тепер більше розходів як перше мали і кажуть, що єгомость ними вже більше не верховодить. Так бодай їм здається.

Другими опікунами українського працюючого люду є тут свящуніці. Вони довгий час сиділи їм висиділи буковинців з православної церкви та взяли її в свої руки. Одних бу, буковинців привернули до себе, а других зовсім відігнали. Такі наслідки боротьби за православну церкву.

Є тут патріотичне товариство, в якому зібралися найзавзятіші вороги робітничого руху. Там ви найдете судового перекладача і заразом адвоката, офіцера, офіцера, бизнесмена, що все виступає проти комуністів і не раз вже людей насміяв своєю глупотою, є там кілька петлюрівських недобитків-офіцерів, що мріють ще про "соборну" і т. ин. Було в тому товаристві більше тої інтелігенції, але й там стало тісно. Всі хотіли командувати, а не було кім, тому посварилися і розійшлися. Шапова лівшина також їх поколола та створила тут свою "твердиню". Вони часами звуть себе "українськими комуністами", а люди звуть їх "католицькими більшовиками".

Є ще тут пресбітеріяни, але вони найслабші.

Всі угрупування разом, хоч сваряться між собою, то проте ідуть спільним фронтом проти Укр. Роб. Дому, проти робітничих організацій взагалі. На жаль, треба зазначити, що є ще несвідомі робітники, що йдуть до тих таборів, не так з патріотизму, як тому, що там ніхто не карає за ріжні вибрики, та не вимагають від людини чесного, твердого життя, там "воля". Що вони вимагають, це пенальности до Укр. Роб. Дому, боротьба проти організованих робітників, які, наперекір всім вогню, організовалися в дійсну робітничу організацію. Ті всі ворожі угрупування до купи не зробили тільки багато роботи, як відділ ТУРФДім. Робітнича організація в тяжких умовах потрапила зорганізувати поверх сотні членів і членкинь, утримувати велику діточу школу, зорганізувати відділ Секції Молоді, прекрасну мандолінову орхестру, спортовий клюб, вони устроюють наукові лекції та спільні читання і т. ин.

Одним словом, провадить дійсну освітню та культурну працю серед українського населення цей місцевости.

А найцінніше є те, що робітники, які гуртуються у відділі ТУРФДім збудували прекрасний та коштовний Український Робітничий Дім. Ті самі робітники зорганізували ще запомогову організацію, яка на випадок слабости і калітства дає дуже відповідну запомогу її членам. Відділ РЗЗТ. начисляє у нас понад 150 членів та членкинь.

А найголовніше є те, що ці дійсно робітничі організації мають за ціль виховати робітництво в чисто робітничім дусі. Ці організації не підлизуються до нікого, вони не вірять в нічиєю ласку та ніколи не терплять запроданців або зрадників своєї клясі.

Були у цих організаціях випадки, де одиниці, і то провідні, почали ставати й собі інтелігентами й дерти носа. Організація вхопила їх за хвіст і на сонце.

Перевірвши нашу організацію ТУРФДім від початку до кінця ми завважимо, що це дійсно українська робітнича організація, яка принесла багато користи робітникам та піднесла їх на вищий освітно-культурний рівень.

Тому всі робітники повинні заходити на всякі підприємства — представлення та концерти цих організацій і приглянутися їхній праці та з'єднатися разом з робітничими організаціями, щоби разом спільними силами добитися кращої будучности.

Робкор Ю.

ЗАЛИШІТЬ ВЖЕ ТІ ПУЛРУМИ.

Монтреал, Кве.

Після світової війни почалася масова іміґрація працюючих з Західної України до Канади. Їдуть іміґранти з Східної Галичини, Волиня, Буковини й Закарпатської України. Покидають вдома своїх рідних, а самі їдуть сюди з надією поправити своє й рідні життя.

Опинившись тут, чимало їх тиняється вулицями канадійських міст, шукаючи праці. Інші знов, найшовши сякий такий заробіток, витрачують останні свої центи по усяких пулрумах. Бють кулями, битючи один одного, аж доки самий бос не вижене їх за двері.

А тимчасом вдома далеко за морем у голоді пропадають жінка й діти, марно чекаючи на грошеву допомогу від батька. Він забув за них. Рідко свою проміняв на пулруми й туди несе свою працю. Й багато є таких зараз поміж робітниками.

А час би вже опамятатися. Час покинути вже оті гнізда погано й деморалізації. Замість днями й ночами висиджувати по тих грабіжних норах, лише зайти до Укр. Роб. Дому, почитати ґазети, послухати лекцій, відчитів, голосних читань тощо. Замість витрачувати суму грошей на газардні гри, лише передплатити "Укр. Роб. Вісти" й читати їх та набирати клясового знання, а тоді певно кожний залишиться близьким своїй рідні і всій працюючій клясі назавжди.

Лукань.